

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΣ ΗΡΘΕ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΦΟΡΤΩΜΕΝΟΣ ΜΕ ΩΡΑΙΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Γιώργο, γεια σου

Με κατακρίνεις χωρίς να έχεις λάβει υπόψη σου τη δική μου τοποθέτηση. Και γλιστράς σε κείνο που κατακρίνω, τις λίγες περιπτώσεις που προβάλλονται από τις γυναίκες, να τις πω φεμινιστικές θέσεις. Πόσες είναι οι κακορίζικες που πήγαιναν στα καφενεία να βρουν τους άντρες τους που έπαιζαν τα λεφτά της οικογένειας; Και πόσα τα νοικοκυριά που στήθηκαν στην κατανόηση και τη συνεργασία; Γιατί να προβάλλονται οι εξαιρέσεις σαν κανόνες; Κι αφήνουμε στην άκρη τα ζευγάρια που δούλεψαν πλάτη με πλάτη, που έβγαλαν καλά παιδιά, που δημιούργησαν με τον αγώνα τους τον κοινό αγώνα. Και ακόμα και στα γηρατειά παραστέκονται και βοηθούν παιδιά κι εγγόνια.

Εκεί αντιδρώ και κλωτσάω στην άδικη προβολή της ισότητας. Πιστεύω κι εγκρίνω την όποια πρωτοβουλία και δράση της γυναίκας. Κι όσο για τις δικές μας γυναίκες, την Ελληνίδα μετανάστρια, την επαίνεσα πάντα, την ύμνησα σε κάθε περίπτωση. Την άβγαλτη κοπέλα που ήρθε για κάτι καλύτερο και που δεν βρήκε πάντα την εκπλήρωση των ονείρων της. Δίπλα όμως και κείνο το παλικάρι που πήρε "των οματιών του" για κάτι καλύτερο και έγινε και στάθηκε άξιος νοικοκύρης. Και ίσως και κείνος δεν βρήκε πάντα την ανάλογη εκπλήρωση και ανταπόκριση που περίμενε. Θα σου αναφέρω δύο περιπτώσεις που τις έζησα από κοντά. Ο ένας αργοπορούσε να πάει σπίτι τα βράδια, αργοπορούσε με φίλους, σε φιλικά σπίτια παίζοντας τάβλι γιατί η ατμόσφαιρα στο σπίτι δεν ήταν τέτοια που θα ξεκουράσει από τον αγώνα και τον κόπο της ημέρας. Το κουμάντο και τις αξιώσεις τις είχε η γυναίκα. (Τι λες, συμβαίνουν κι αυτά;)

Η άλλη περίπτωση. Η νύφη ήταν ένα ανέμελο, καϊδεμένο κορίτσι με τα λούσα, τα θέατρα, τα στολίδια. Οι φωτογραφίες και μόνο, του γάμου κόστισαν πολλά. Όμως από την άλλη κιόλας μέρα, ήταν αυτή που άρχισε την οικονομία και τη σύσταση του νοικοκυριού.

Περιπτώσεις, να τις πάρουμε γενικότερες ή να σκεφτούμε;

Τώρα για τη δουλειά της γυναίκας. Εγώ δεν μένω στο ποιος βγάζει πιο πολλά, ποιος να μένει στο σπίτι, είναι οι ανάγκες, όλες αυτές οι ανέσεις που μας επιβάλλονται, που έγιναν ανάγκη. Ανέσεις ευκολίες αν θέλεις, που όμως κάνουν τη ζωή καλύτερη αλλά δεν είναι δωρεάν. Και έρχεται και η Κατανάλωση, το Μάρκετινγκ, που επιβάλλει και τα περιττά που γίνονται κι αυτά επί πλέον έξοδα.

Η κατανάλωση που έγινε εξουσιαστής. Αυτά η μία πλευρά, όπως η αναγκαιότητα της προίκας όταν η γυναίκα δεν μπορούσε να συμβάλει στη δημιουργία του νέου σπιτικού. Όλα αυτά κατανοητά, αναγκαία, αποδεκτά.

Το θέμα όμως της ανεξαρτησίας της γυναίκας είναι αλλιώς. Ο φεμινισμός ξεκινάει σαν ισότητα και γίνεται υπεροψία! Και φορτώνονται όλα τα στραβά στον άντρα και... εκεί είναι η αντίδρασή μου.

Άκουσες, Γιώργο μου, εσύ πουθενά, στις γυναίκες εκδηλώσεις, στα γυναικεία κινήματα, κακό, κουσούρι για τη γυναίκα; Είναι όλες, μα όλες αγγελούδια! Κι οι άντρες όλοι καθάρματα! Εκεί μιλάω, αν μ' ακούει κανείς.

ΚΙ ΑΝ ΓΕΛΑΣΤΗΚΕΣ

Κι αν δεις ότι γελάστηκες

μη δέσεις παλαμάρι,

το πλάνημα

μην το δεχτείς χαλκά.

Άνοιξε το πανί σου στο μαϊστρο

και ρίξε στο γιало

και μνήμες και απολαβές,

που σκάλωσαν στα πόδια σου

σαν φύκια, σαν σαβούρα.

Και πάρε από κοντά

κείνο το γλαροπούλι

που ξεμακραίνει ξέγνοιαστο,

στο πλάτεμα του ονείρου.

Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου Γρηγόρη,

Πραγματικά λυπάμαι αν θεωρείς τις προσωπικές μου απόψεις για τη γυναίκα σαν κριτική και πως γλιστρώ στις εξαιρέσεις. Οι απόψεις μου δεν σπρίζονται στις λίγες προσωπικές εμπειρίες αλλά σε επίσημες στατιστικές που αποδεικνύουν ότι δεν υπάρχει ισότητα ανάμεσα στα δύο φύλα και απόδειξη πως στην σύγχρονη και ευημερούσα Αυστραλία οι γυναίκες πληρώνονται 25% λιγότερα από τους άντρες όταν κάνουν την ίδια δουλειά. Είναι αυτό ισότητα; Οσον αφορά στις εξαιρέσεις όπως λες, δεν πρέπει να αναφέρονται τα εγκλήματα εναντίον των γυναικών και η οικογενειακή βία που αφορά κυρίως στις γυναίκες επειδή δεν είναι ο κανόνας; Άλλωστε εγώ δεν είπα ότι όλοι οι άντρες είναι κακοί και όλες οι γυναίκες είναι καλές γιατί σαν άνθρωποι και τα δύο φύλα ασφαλώς έχουν τους καλούς και τους κακούς τους. Ούτε είπα εγώ πως δεν υπάρχουν καλοί άντρες οικογενειάρχες, όμως μπορώ να πω ότι και οι καλοί οικογενειάρχες που λατρεύουν τις γυναίκες τους συνεχίζουν την πατριαρχική παράδοση στην ελληνική κοινωνία.

Αλλά ας αφήσουμε αυτό το επίμαχο θέμα, γιατί αυτή η στήλη έχει διαφορετικό ρόλο, τις αναμνήσεις, όμως αυτή η φιλική αντιπαράθεση μου έδωσε την φαινή ιδέα μήπως αξίζει ν' αφιερώσουμε μια άλλη σελίδα της εφημερίδας μας για συζητήσεις κοινωνικο-πολιτικών προβλημάτων, ή ακόμη και φιλοσοφικές τοποθετήσεις.

Πριν μερικές μερικές βδομάδες έγραψες για την ζωή των πρώτων ελλήνων μεταναστών στην αχανή επαρχία της Αυστραλίας, όπου πρόκοψαν με μεγάλες θυσίες και στερήσεις μακριά από τον Ελληνισμό, τις εκκλησιές του, τα σχολεία του και τις οργανώσεις του. Οπως κι' εσύ έχω ακούσει πολλές ιστορίες, πολλές όχι και τόσο καλές για τους αφανείς αυτούς ήρωες, που βρέθηκαν σε μια χώρα στον πεισιπόνη όπως είπε ο Πολ Κίτινγκ, όπου προσπάθησαν να επιβιώσουν χωρίς εφόδια.

Θα ήθελα να αναφέρω την περίπτωση του Θέβεναρντ, ένα ψαροχώρι που ίδρυσαν έλληνες νησιώτες κοντά στην επαρχιακή κωμόπολη Ceduna στην έρημο μεταξύ Νότιας Αυστραλίας και Δυτικής Αυστραλίας. Στην μεγάλη οικονομική κρίση του '30 οι Έλληνες μετανάστες υπέφεραν πολύ από την ανεργία, γι' αυτό κάποιοι νησιώτες κατέληξαν στο Θέβεναρντ όπου μπορούσαν να ψαρέψουν τα νοστιμότητα whittings με το φυτάρι που λείει ο λόγος στη θάλασσά του. Εκεί πήγε ο θεός μου Στεφανής Μάντικος με την θεία Αννίκα, αλλά η κατάσταση δεν ήταν καλύτερη γιατί ψάρευαν πολλά ψάρια και δεν μπορούσαν να τα πουλήσουν στους αυστραλούς αγρότες. Για να μην πολυλογώ η επιβίωση ήταν πολύ δύσκολη σε ένα αφιλόξενο φυσικό περιβάλλον ζώντας μέσα σε ξύλινα σπίτια μόνο με τα στοιχειώδη, μέχρι που Αυστραλοί επιχειρηματίες έκτισαν εργοστάσιο που αγόραζε τα ψάρια από τους Έλληνες και τα έστελνε στις μεγάλες πόλεις της χώρας. Η εξέλιξη αυτή έφερε ευημερία γιατί οι ψαράδες έβγαιναν το πρωί με τις βάρκες τους και όταν επέστρεφαν παρέδιδαν τα ψάρια στο εργοστάσιο και εισέπραταν την πληρωμή τους. Αυτό έφερε και άλλους μετανάστες δημιουργήθηκε ένα μικρό ελληνικό χωριό στο πουθενά και έκτισαν δική τους αίθουσα συγκεντρώσεων, μέχρι που επέστρεψαν στις μεγάλες πόλεις με ένα γερό κομπόδεμα για να σταδιοδρομήσουν τα παιδιά τους, ενώ κάποιοι από τους ψαράδες του Θέβεναρντ έγιναν αργότερα μεγαλέμποροι θαλασσινών όπως η οικογένεια Αγγελάκη. Εγώ δεν πήγα στο Θέβεναρντ, αλλά από κει πέρασαν

ο αξέχαστος συμπαρόικος Γιώργος Παπαναστασίου πριν έρθει στο Σίδνεϊ, ο πρώτος εξαδερφός μου Σωτήρης Αντωνιάδης που ζει στο Σίδνεϊ και άλλοι ομογενείς από την Εύβοια, τη Σύμη, το Καστελλόριζο κλπ.

Οι Έλληνες που έζησαν στην ύπαιθρο της Αυστραλίας έγραψαν τη δική τους ιστορία που ασφαλώς θα χαθεί αν δεν τεκμηριωθεί επιστημονικά, αλλά όπως συμβαίνει πάντα γενιέται το ερώτημα ποιός θα πληρώσει το κόστος.

Πριν τελειώσω, φίλε Γρηγόρη, σου μεταφέρω το μήνυμα της φίλης μας Νίκης Καλτσόγια:

Αγαππέ κ. Χρονόπουλε

Ευχαριστώ γιατί με βάζετε στη συντροφιά σας. Σέβομαι τις απόψεις σας για το θέμα της γυναίκας. Άλλωστε έχω σαν αρχή να προσπαθώ να πείσω και όχι να αντιδικώ. Εξάλλου όλα τα πάρα πολλά χρόνια που ασχολούμαι μετέχοντας σε γυναικείες οργανώσεις και γράφοντας για θέματα γυναικών, πιστέψτε με ποτέ δεν τα θεώρησα ότι αφορούν μόνο τη γυναίκα. Είναι βαθύτατα κοινωνικά προβλήματα, προβλήματα ανθρωπισμού και δικαίου, προβλήματα συνοχής των κοινωνιών, που νομίζω ότι πρέπει να είναι κανείς τυφλός και να μη βλέπει τη σημερινή διάλυσή τους, ιδίως στις ανεπτυγμένες κοινωνίες. Οι εξελίξεις στο θέμα της θέσης της γυναίκας είναι συγκλονιστικές. Φαίνεται άλλωστε στις νέες γενιές των γυναικών. Ήδη μιλάμε για «φεμινισμό» και «μεταφεμινισμό». Και εδώ η συζήτηση είναι έντονη. Σ' ένα δοκίμιό μου του 2000, με τίτλο «*Η σπορά των ανθρώπων*» έκλεινα γράφοντας: «*Στη σημερινή και πολύ περισσότερο στην αυριανή εποχή, ο άνθρωπος θα μπορεί να σπέρνει ανθρώπους. Που; Μα όπου θέλει και όποτε θέλει. Ποιά άλλη μεγαλύτερη απόδειξη της θεϊκής του δύναμης και του ατομισμού του; Και η ευθύνη για τις επόμενες γενιές. Αυτό είναι φιλοσοφικό ερώτημα, που έχει τεθεί και από σύγχρονους φιλοσόφους.*» Και, πιστέψτε με, αυτή την αγωνία εκφράζω πολύ περισσότερο έντονα και σε πολύ πρόσφατα άρθρα και μελέτες μου.

Σας ευχαριστώ για την πρόκληση να τα πούμε από κοντά. Όσο για το ταξίδι σας στην Ελλάδα που ονειρεύεστε ήθελα να σας πω κάτι προσωπικό: Εγώ πάντα κάνω σχέδια, κι' αυτό οι φίλες μου το θεωρούν ανόητο. Όμως σ' αυτές απαντώ. «*Εγώ θα κάνω πάντα σχέδια και θα προσεύχομαι να πραγματοποιηθούν.*»

*Φιλικότατα
Νίκη Καλτσόγια*